

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мариета Рабохчийска

относно дисертация на тема:

„Прекратяване на международни договори“

за присъждане на ОНС „доктор“ по научната специалност

„Международно право и международни отношения“,

професионално направление 3.6 Право, област на висше образование

3. Социални, стопански и правни науки,

с кандидат: **Виктор Владимиров Серафимов,**

докторант редовна форма на обучение в катедра „Международно право и

международни отношения“ при Правно-историческия факултет на

Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Със заповед № 1016/27.04.2018 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград съм определена за член на научно жури за присъждане на образователната и научна „доктор“. Възложено ми е изготвяне на становище.

Представеният за разглеждане дисертационен труд е в обем от 303 страници, от които същинският текст на изследването възлиза на 228 страници. Дисертацията е логично структурирана в увод, посветен на теоретичната рамка на изследването; три глави; заключение, което обобщава изводите и степента на доказване на авторовите хипотези; приложение – Виенската конвенция за правото на договорите. Използваната литература включва 406 източника. Трудът разполага с научен апарат от 640 бележки под линия. По темата на дисертационния труд докторантът има две отпечатани статии.

В увода докторантът успешно защитава избора и актуалността на темата. Основна цел на дисертационния труд е да се направи цялостен анализ на основанията и процедурните правила за прекратяване на международни

договори, произтичащи както от нормите на международното публично право, така и от нормите на националното право на Република България. За постигане на посочената цел докторантът формулира девет конкретни изследователски задачи, чиято реализация търси последователно в разделите на изложението.

Параграф първи на глава първа представя формирането, утвърждаването и кодификацията на международното публично право, приложимо при прекратяване на международните договори, а вторият параграф на същата глава логично и по аналогичен начин се фокусира върху приложимостта на вътрешното право на Република България спрямо прекратяване на нейните международни договори. Добро впечатление прави анализът в тази връзка на четирите български конституции, действащи от 1879 г. до днес. Глава първа от дисертационния труд съдържа необходимия исторически и теоретичен ракурс на разглежданата проблематика, тъй като: от една страна, цялостно и систематично е изследван процесът на възникване и утвърждаване на релевантните международноправни обичаи от Древността до края на XIX век и, от друга, разграничени са понятията и институтите, които формират този дял от правото на международните договори. Теоретичната стойност на изследването произтича и от анализа на съществуващата доктрина например относно гледните точки за същността на термина „денонсиране“, както и теориите и класификациите на основанията за прекратяване на международните договори. В първата част от изложението е акцентирано върху дейността на Комисията по международно право на ООН и ролята ѝ за кодификация на правото на международните договори.

В тази глава докторантът демонстрира отлично познаване на публикациите и тезите на водещите автори в това направление на правния анализ, като още тук той работи коректно с богат научен апарат.

Глава втора от труда може да се окачестви като безспорен успех за докторанта, тъй като в нея той е изследвал систематично всички основания за прекратяване на международните договори, установени във Виенската конвенция за правото на договорите. Негов принос е предложената собствена класификация на отделните видове прекратителни основания. Изследвана е практиката на международната общност като цяло и на Република България в частност, като са разгледани примери за международни договори, денонсирани от Република България, в които са допуснати нарушения в тълкуването и прилагането на разпоредбите на Виенската конвенция за правото на договорите. Последното е доказателство за практико-приложната стойност на труда.

Глава трета безспорно има своето място в изследването, на което придава завършен вид. В нея са изследвани процедурните правила за прекратяване на международни договори от две гледни точки – на международното публично право и на националното право. Със средствата на сравнителноправния анализ са проучени режимите, установени от Конституцията на Народна република България от 1971 г. и Конституцията на Република България от 1991 г. Като част от тази глава, докторантът е изследвал последиците за страните от прекратяването на международните договори. Авторвата критичност в познаването на материята личи от факта на установяването на законодателен дефицит в действащата конституционна уредба по отношение на разпределянето на правомощията за денонсиране на международни договори.

В заключението докторантът е извел резултатите от направеното изследване при отчитане на поставените в увода задачи, посочил е изводите, които могат да бъдат направени вследствие на изследването и е направил *de lege ferenda* предложение за приемане на допълнителен конституционен текст за отстраняване на законодателния дефицит, установен в трета глава.

Дисертационният труд на Виктор Серафимов е цялостно и завършено изследване на ясно формулирана тема. Езикът е прецизен и точен. Коректно е работено с 406 библиографски, нормативни и документационни източници. Много добро впечатление прави отразяването на всички български автори с отношение към изследваната тема. Без да е критична бележка по съществуването на изследването, използваните източници можеха да бъдат по-добре организирани – отделяне на библиографски от нормативни; отделяне на източниците на кирилица от тези на друг език.

Приемам посочените в автореферата приноси на дисертационния труд, а именно: става въпрос за цялостно изследване на въпроса за прекратяване на международните договори, сключени от Република България в исторически и актуален аспект; направен е изчерпателен обзор на научните разработки по въпроса, както от български, така и чужди автори; открити са определящите характеристики на всички основания за прекратяване на международните договори с прилагане на оригинален подход за систематизацията им. Освен цялостния характер на изследването, за мен от особена важност е направеното предложение *de lege ferenda*, тъй като то винаги свидетелства за задълбочено проучване и критично познаване на дадения проблем.

В заключение изразявам становище, че дисертационният труд на тема: „Прекратяване на международни договори“ отговаря на всички нормативни изисквания и предлагам научното жури да вземе решение на Виктор Серафимов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

София,
01.06.2018 г.

Доц. д-р Мариета Рабохчийска